

**МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ,
БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(МІНРЕГІОН)**

вул. Велика Житомирська, 9, м. Київ, 01601, тел. (044) 278-82-90, 284-05-54, факс 278-83-90

E-mail: minregion@minregion.gov.ua, код ЄДРПОУ 37471928

№ _____ на № _____ від _____

Запорізька міська рада

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України разом з Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством соціальної політики України та Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг розглянуло лист Запорізької міської ради від 04.06.2019 № 01/03-18/01641 щодо внесення змін до Закону України «Про житлово-комунальні послуги» стосовно скасування пені та встановлення мораторію на підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги та повідомляє.

Рішення Запорізької міської ради від 29.05.2019 № 54 щодо прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (реєстр. № 10108-1 від 14.03.2019), положеннями якого пропонується встановлення мораторію на підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги та скасування пені не підтримується зазначеними центральними органами виконавчої влади та НКРЕКП з огляду на наступне.

Щодо встановлення мораторію на підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги

Питання встановлення тарифів на житлово-комунальні послуги є досить непростим, оскільки по своїй суті є як економічним, так і соціально спрямованим.

З одного боку процес підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги зачіпає інтереси пересічних громадян – споживачів житлово-комунальних послуг, з іншого – кожне підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги впливає на економіку міста.

1556155

МІНРЕГІОН
№7/10.1/11369-19 від 15.07.2019

Запорізька міська рада
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВО, ГАЛУЗІ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ
РОБОТИ РАДИ

№ 0888/01.1-13/02
від 23.07.2019

Підписано ЕЦП

Кругляк Едуард Борисович

№ 01/03-18/01641
19.07.2019

15.07.2019 19:09

На сьогодні повноваження щодо встановлення тарифів на теплову енергію та комунальні послуги розподілено між Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) і органами місцевого самоврядування.

НКРЕКП встановлює тарифи на теплову енергію та комунальні послуги тим суб'єктам природних монополій та суб'єктам господарювання на суміжних ринках, ліцензування діяльності яких вона здійснює.

У свою чергу, органи місцевого самоврядування встановлюють тарифи для решти суб'єктів господарювання, що не підпадають під регулювання НКРЕКП.

Таким чином, рішення про встановлення тарифів на теплову енергію та комунальні послуги може прийматися лише уповноваженими органами - НКРЕКП або органами місцевого самоврядування.

При цьому слід зазначити, що тарифна політика в житлово-комунальному господарстві безпосередньо залежить від цінової політики в паливно-енергетичному комплексі, оскільки виробництво теплової енергії, зокрема для потреб населення, здійснюється теплопостачальними організаціями (їх переважною більшістю) з використанням природного газу.

Зміна ціни природного газу (яка визначається Кабінетом Міністрів України), електричної енергії призводять до об'єктивної необхідності перегляду уповноваженими органами тарифів на послуги з постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення для населення, адже у структурі собівартості послуг з теплопостачання енергоносії займають до 80%, водопостачання і водовідведення – до 30%.

Крім того, зміна розміру мінімальної заробітної плати, вартості матеріалів, комплектуючих також призводить до збільшення вартості житлово-комунальних послуг.

Надання споживачам послуг за тарифами, які не відшкодовують фактичних витрат підприємств, призводить до обмеженості коштів підприємств для здійснення розрахунків за спожиті енергоносії, виплати заробітної плати працівникам, сплати податків та обов'язкових платежів до бюджету.

Як наслідок, погіршується фінансово-економічний стан підприємств галузі, знижується якість житлово-комунальних послуг, підвищується вірогідність системних аварій з непередбачуваними наслідками, зростає соціальне невдоволення у суспільстві.

Згідно з вимогами частини другої статті 12 Закону України «Про ціни і ціноутворення» державні регульовані ціни повинні бути економічно обґрунтованими (забезпечувати відповідність ціни на товар витратам на його виробництво, продаж (реалізацію) та прибуток від його продажу (реалізації)).

Статтею 15 цього Закону зазначено, що Кабінет Міністрів України, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, які встановили

1556155

МІНРЕГІОН

№7/10.1/11369-19 від 15.07.2019

Підписано ЕЦП
Кругляк Едуард Борисович
15.07.2019 19:09

державні регульовані ціни на товари в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, зобов'язані відшкодувати суб'єктам господарювання різницю між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів.

Установлення Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування державних регульованих цін на товари в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, без визначення джерел для відшкодування різниці між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів не допускається і може бути оскаржено в судовому порядку.

За цих умов адміністративна заборона підвищення тарифів (запровадження мораторію) призведе до необхідності залучення бюджетних видатків на ці цілі.

Також стримування зростання тарифів на житлово-комунальні послуги для населення, в умовах ринкової економіки, матиме негативні наслідки для підприємств галузі. У результаті таких дій підприємства житлово-комунального господарства опиняться на грані банкрутства (станом на 01.01.2019 збитки становили 6,2 млрд. грн.), зростуть борги за енергоносії, невідшкодовані втрати від зниження тарифів для населення перекладатимуть на промисловість, що в свою чергу призведе до зростання цін на продукцію промислового виробництва та зростання споживчих витрат населення.

Крім того, в умовах дії збиткових тарифів підприємства-виконавці послуг не зможуть забезпечувати населення послугами належного рівня та якості, не матимуть можливості здійснювати заходи з модернізації та енергозбереження.

На сьогодні в Україні першочерговим завданням є уповільнення зростання тарифів на житлово-комунальні послуги завдяки впровадженню енергозберігаючих технологій та підвищенню ефективності управління підприємствами житлово-комунального господарства.

Розуміючи складність ситуації в умовах підвищення тарифів, Урядом передбачено ряд заходів, які спрямовані на посилення соціального захисту населення.

Головним механізмом забезпечення соціального захисту найбільш вразливих верств населення залишається Програма житлових субсидій, яка гарантує таким громадянам стабільність витрат на оплату житлово-комунальних послуг незалежно від зміни вартості послуг.

Завдяки програмі житлових субсидій платежі домогосподарств за житлово-комунальні послуги в межах соціальних нормативів не перевищують визначеного для кожного з них обов'язкового платежу.

Щодо скасування пені у разі несвоєчасного здійснення платежів за житлово-комунальні послуги

Відсутність ефективних засобів впливу на неплатників упродовж останніх років призвело до значного збільшення обсягів заборгованості

МІНРЕГІОН
№7/10.1/11369-19 від 15.07.2019
1556155

Підписано ЕЦП
Кругляк Едуард Борисович
15.07.2019 19:09

населення за спожиті житлово-комунальні послуги.

Так, за даними Державної служби статистики заборгованість населення за житлово-комунальні послуги (без урахування газу та електроенергії) станом на 01.06.2019 становила 25,8 млрд грн., що на 5,7% або на 1,4 млрд. грн більше ніж на 01.01.2019 (24,4 млрд. грн).

Безперечно, розмір тарифів впливає на розмір плати за житлово-комунальні послуги.

Однак крім тарифів на платіжну дисципліну впливає:

- відсутність свідомого ставлення споживачів до необхідності своєчасного та повного здійснення платежів за спожиті послуги,

- відсутність відповідальності споживачів за порушення законодавчо встановлених термінів оплати послуг,

- маніпулювання питанням списання заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги (у Верховній Раді України зареєстровано законопроект № 9527 «Про списання заборгованості населення за постачання природного газу, централізоване опалення та постачання гарячої води, постачання електричної енергії, що сформувалась станом на 1 січня 2019 року»).

Загальні умови виконання зобов'язання, установлені статтею 526 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), зобов'язання повинно виконуватись належним чином згідно з умовами договору та вимогами ЦК України, інших актів цивільного законодавства. Недотримання таких вимог призводить до порушення зобов'язань.

При цьому стаття 625 ЦК України передбачена відповідальність за порушення грошового зобов'язання, а саме:

1. Боржник не звільняється від відповідальності за неможливість виконання ним грошового зобов'язання.

2. Боржник, який прострочив виконання грошового зобов'язання, на вимогу кредитора зобов'язаний сплатити суму боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом.

На сьогодні звернення підприємства до суду фактично є єдиним засобом впливу на боржників.

При цьому варто зазначити, що за даними Міністерства юстиції, протягом 2018 року органами державної виконавчої служби завершено 88,6 тис. виконавчих документів про стягнення з населення заборгованості за спожиті комунальні послуги на загальну суму 599,5 млн грн., з яких фактично виконано 28,2 тис. виконавчих документів та стягнуто лише 146,2 млн грн. (або 16%)

З метою створення умов для сталої та ефективної роботи та розвитку галузі Верховною Радою України прийнято Закон України від 09.11.2017 № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон), який введено в дію з 01.05.2019, яким, серед іншого, передбачено відповідальність за

1556155

МІНРЕГІОН

№7/10.1/11369-19 від 15.07.2019

Підписано ЕЦП
Кругляк Едуард Борисович
15.07.2019 19:09

неналежне виконання договору, зокрема, для споживачів така відповідальність передбачена у вигляді пені за несвоєчасне здійснення платежів за житлово-комунальні послуги, яка встановлюється в договорі, але не вище 0,01 відсотка суми боргу за кожен день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу.

Разом з тим, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.

Тому, передбачена у Законі вимога щодо нарахування пені за несвоєчасне здійснення платежів за житлово-комунальні послуги узгоджується з ЦК України, є справедливою та має стати ефективним засобом впливу на боржників.

Крім того, частиною четвертою статті 26 Закону передбачено, що виконавець комунальної послуги (крім послуг з постачання та розподілу електричної енергії та природного газу) має право обмежити (припинити) надання відповідної комунальної послуги її споживачу незалежно від обраної моделі організації договірних відносин у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті комунальні послуги протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця. Таке попередження надсилається споживачу не раніше наступного робочого дня після спливу граничного строку оплати комунальної послуги, визначеного законодавством та/або договором про надання відповідної комунальної послуги.

Також вважаємо за необхідне зазначити, що прийняття законопроекту № 10108-1 «Про внесення змін до Закону України «Про житлово-комунальні послуги» не сприятиме вирішенню проблем існуючої заборгованості споживачів та їх соціального захисту, ускладнить здійснення структурних реформ в економічній та соціальній сферах (унеможливить довгострокове прогнозування, стане на заваді залученню інвестицій тощо) та поставить в нерівні умови тих споживачів, які своєчасно, відповідно до умов укладених договорів та вимог чинного законодавства, сплачують за спожиті послуги, та за рахунок яких відшкодовуються витрати виконавців послуг та забезпечується можливість їх (послуг) виробництва та надання, у тому числі й тій частині споживачів, які є боржниками.

Заступник Міністра

Е. КРУГЛЯК

Хоцянівська Н.В.
Погоріла І.М. 2071702

1556155

МІНРЕГІОН

№7/10.1/11369-19 від 15.07.2019

Підписано ЕЦП
Кругляк Едуард Борисович
15.07.2019 19:09